

Dr. LENDL ADOLF
és Dr. MÁRKUS JENŐ
közreműködésével szerkeszti RAITSITS EMIL.

Kiadja: BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE.
Előfizetési ára egy évre 8 K, félévre 4 K. *••••• Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.
Egyes szám a „Mi Ujság az Állatkertben” című melléklettel együtt 40 fillér.

A függőcinege.

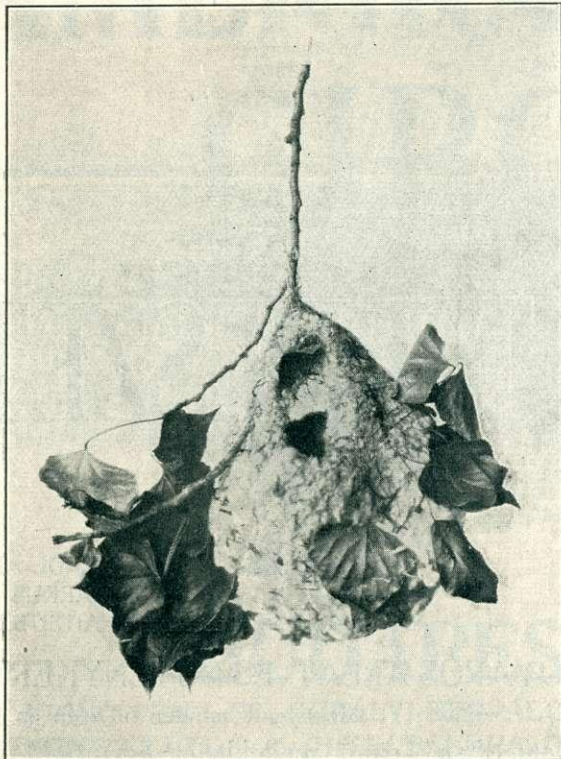
Remiza pendulina Linn.

Írta: *Cerva Frigyes.*

A függőcinege, más néven fügemadár, figemadár, remic (*Földi János*) Európa nagy részében elterjedt, azonkívül Kisázsiaiban és Középázsia egy részében is honos. Hazánkban, különösen a dunai ligetekben még ma is többé-kevésbé gyakori. Leginkább azokat a területeket lakja, ahol álló- vagy folyóvíz közelében a fűzfa és a nyár található. Noha tapasztalt ornithológusok állítása szerint nálunk tölti a telet, a Csepelszigeten, ahol 15 évig laktam, ezt sohasem figyeltem meg. Egy esetben tapasztaltam, hogy igen korán érkezett meg területére. 1899. év február második felében volt. Rövid idővel rá időváltozás állott be. A hó nagy tömegekben esett, akár csak a zord téli napokon. Az erdő és mező, mintha cukorral lett volna telehintve, fehéren csillogó pompát öltött. Számos pacsirta, rigó és pinty menekült az istállóba és udvarokba az idő viszontagságai elől. Ekkor láttam túl a Kis-Dunaágon seregekben e cinegéket. Mint valami szárnyas rendőrség a lepkepetéket, a különböző rovaralcákat meg bábokat keresték és folytonos *ci-ü-ü-ü*, *ci-ü-ü-ü* hívogatások közben ides-tova kószáltak.

Egy pár hétre a fészekerületre való érkezésük után a csapatok vagy kisebb csoportok párokra oszlanak, megkezdik a fészeképítést, amire az időjárásnak és a madarak korának is befolyása van. Öregebb cinkék hamarabb látnak hozzá a fészeképítéshez, mint a fiatalok. A függőcinege fészke valamennyi hazai madarunké között a legművésziesebb és joggal sorozzuk az állatvilág műtermékeinek legcsodálatosabbjai közé. Egyenesen bámulatra méltó, mily rendkívül ügyesek e madarak a fészeképítésben. Ez az elsőrangú képességük nem egyéb, mint az öröklés által megerősödött ösztön, amely folytonos gyakorlás után gyökeredzett meg és mindig jobban és jobban erősödik. Fészekanyagul a fűzfa és nyárfák hancsrostjait és magvának pihéjét, továbbá a nádasokban a gyékénysás bugáját használják. Egyesek szerint a fészek kibéleléséhez állati eredetű anyagokat is, mint gyapjút vagy lószőrt szintén felhasználnak. Az utóbbit azonban, bár több mint 30 éven keresztül számos fészket volt alkalmam megvizsgálni, sohasem tapasztaltam. A fészekanyagot szívós és tömött nemezzé szövik össze. A fészek fala gyakran 2, a fészek öble felé 3 cm.-nyi vastagságot is elér. A felső végén megerősített fészek szabadon csüng. Magassága a költési terület viszonyaitól függ. A nádasokban leginkább alacsonyan, 3–4 m. magasságban található. A Csepelszigeten, ahová meg-

figyeléseim leginkább kiterjednek, a madarak mind magasan, 10—15 méternyire a földtől fészkelnek. A fészkek 15—20 cm.-nyi magas és 10—12 cm. széles

Félig kész függő cinege fészkek.

zacskó, melyen egy palack nyakára emlékeztető, félig lehúzott és a fészkek felső részére erősített, majd vízszintes, majd pedig lefelé görbülő és elálló kör alakú bejáró cső van erősítve. A függőcinege fészkeknek

építésmódjában jelentősebb eltérések is mutatkoznak. Gyakran egész kicsiny, kosáralakú fészkeket találhatunk, melyeken a bejáró cső hiányzik. Habár a félig kész fészkek nagyobb részét később a költés alatt teljesen felépítik, mégis többször találtam olyan nem teljesen kész fészkeket, amelyekben szárnyas fiókák voltak. Igaz ugyan, hogy a fiókák száma kisebb volt a rendesnél, többnyire csak 4—5 darab.

A félbemaradt fészkeket valószínűleg fiatal szülők építették. Miután a kis építőművész szelidsége megengedi, hogy műhelyéhez minden nehézség nélkül közeledhetünk, alkalmam nyílt madarunkat a fészkek építése közben megfigyelni, amikor a házastársak határtalan szorgalommal együttesen részt vesznek az építkezésben. Előbb a fészkek vázát készítik el és egy-egy vékony, minden esetben lombos ágat fonnak be annak minden falába. Midőn már az oldalfalak elég hosszúak, akkor első végükön egymásba fonják a szálakat; itt lesz később a fészkek öble. Csak miután mindez elkészült, fognak hozzá a fészkek külső és belső oldalának kibéleléséhez és ezt mindaddig folytatják, míg a fészkek a második képünkön látható alakot nem nyeri el s a mint a fészkek belsejének a legfinomabb gyapjával való kipárnázásával elkészültek, elzárják a felső nyílások egyikét. Végre a már előbb említett bejárócsövet építik hozzá. A fészkek elkészítéséhez 3—4 hét szükséges. Annak a nézetnek, hogy a következő évi költésnél a régi fészket felhasználják, határozottan ellent kell mondanom. Igaz ugyan, hogy 1898. évben a Kis-Duna ágánál, a közeli Tököl-i erdőben láttam, amint egy függőcinege pár tölem már az előbbi évből

Szeptemberi kép.

„A TERMÉSZET” eredeti tárcája.

Írta: Bársony István.

(Utánnomás tilos.)

Az idén nagyon sokan voltunk vadászok, akik augusztusban nem is gondoltunk vadászatra. Pedig más esztendőben, mire a szeptember színei jelentkeznek odakint, már kiszoktuk venni a java dézsmát a foglászatból. Az idén nem így volt. Lelkünk a mi nagy harcunk eseményeit leste-követte. Vártunk a vadászattal, aminek ugyan a lehetősége sem igen volt meg a vasúti közlekedés szünete és korlátozása folytán, de a kedv se lehetett arra való, hogy amikor a nemzet egésze hadba indul, legyenek, akik nyugodtan mulatnak idehaza.

Pedig kétségtelen, hogy a magyar földnek a vadbőségben mutakozó természetét is le kell aratni, mert az éppoly nemzeti közvagyon, mint akármilyen máségyéb. Kivált most, amikor éppen a közlelmezés körül lehetnek szokatlan nehézségek, amelyek könnyítéséhez a vadfogyasztás számottevően hozzájárulhat.

Tulzásnak tartanám ennél fogva, hogy a háborús idők ünnepi hangulata, bárha csak erkölcsileg is, teljes szünetelésre kötelezze a vadászokat. Hisz' az ilyen háború, még szerencsés fejlődéssel is sokáig eltarthat s megtörténhetnék, hogy az ideai egész vadászértékek forgalma elmaradna, a közérdek kétségtelen kárára. Elvégre ennünk kell, akár ünnepeünk, akár gyászolunk. S én, csak a máskor tisztán mulatságjellegű vadászatok zajában és vidámságában tudnék kifogásolhatóságot találni. Ellenben a vadban gazdag területek értékeit piacra vinni és ezek egy részével ajándékképpen kedveskedni a katonai kórházaknak szinte kötelesség volna. A jó ízlés, a hazafiérzessel kapcsolatban, megtalálhatja a teljes összhangot arra, hogy amikor még a zenében is jóformán csak a himnuszokat tartjuk méltóknak emelkedett hangulatunkhoz: a vadászatot is úgy gyakoroljuk, hogy ne a mulatozás, hanem a jogos és helyes praktikus szempontok vezessenek bennünket.

Én magam — mondom — eddig még (augusztus végéig) nem vadásztam; tehát csak az emlékem közt tallózhatok össze egy tárcára való „A Természet” számára.

Itt van a szeptember, a csudás magyar ősz kezdetével; szeptemberi hangulatokra és képekre emlékezem tehát.

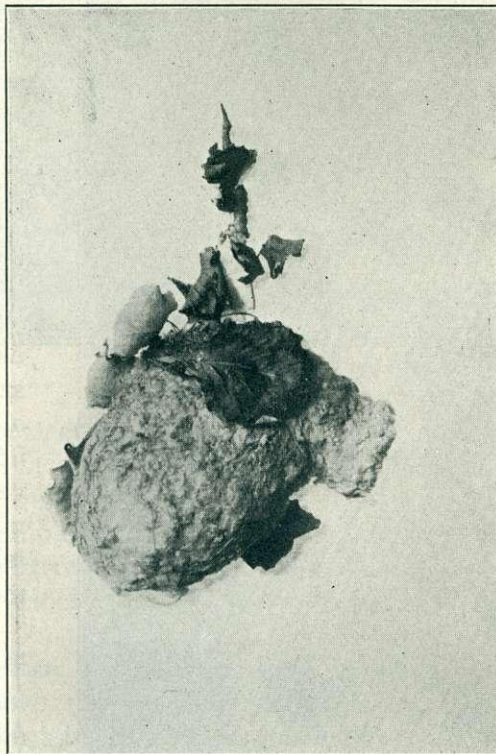
Eszembe jut egy felségesen szép szeptemberi nap a magyar Alföldön, ahol nyílt rónaság édes magányában foglászattal volt — robotban, mert a házigazdám megszabta, hogy hány foglyot tartozom estére hazavinni.

A kabátot lecsiklandozta rólam a meleg nap s az ingűj

ismert fészket keresett fel és a bejárócsövön szorgalmasan ki- és beröpdösött. Már azt hittem, hogy az öreg fészket, mely a látsövön nézve kissé kúszáltként látszott, ki akarják javítani és újra használhatóvá tenni. Mikor hosszabb várakozás után láttam, hogy az építőanyag odahordása helyett a növényi gyapjat inkább kitépdesik és lehordják, az a gondolatom támadt, hogy ezek az apró madarak a régi fészkekanyag felhasználásával egy új fészket akarnak építeni. A szoroson egymás mellett álló nyárfák és fűzek sűrű lombozatában lehetetlen volt őket nyomon követni, pár napig vártam. Midőn egy pár nap múlva a fészket újból felkerestem, a cinkék onnan eltűntek. A fészket lehozattam a fáról és arról győződtem meg, hogy a madárkák a fészket valószínűleg időtöltésből megtépták.

Babonás emberek a fészkeknek különböző gyógyhatást tulajdonítanak. A *Csepelszigeten* (Szigetcsép) az asszonyok emlődaganatok és csúz ellen használják. *Radde* szerint a mongolok a megszenesedett, de még izzó darabok füstjét váltóláz ellen lélegzik be. Olaszországban, különösen *Bologna* és *Toskana* környékén, a nép

„*Pendolino*“ néven ismeri és tiszteletben tartja. Ezen a vidéken nem ritkaság az a kunyhó, melynek ajtaján cinege-fészek ne függne. A tulajdonosok villámhárítónak tartják és a kis építőművészt mint szent madarat tisztelik. Déloroszországban télen a csizmák kibélelésére használják.

Teljesen felépített függőcinege fészke.

Egyeseknek azt a nézetét, hogy a függőcinege évente kétszer költene, határozottan meg kell cáfolnom. Való, hogy május végétől kezdve egész augusztus elejéig is találtam fiókás fészkeket. A késői költés részben a közbejött zavartatásoknak, részben pedig a madarak fiatal korának, amire már előbb is utaltam, a következménye.

A fészkealj 5—7 darab apró, egészen fehér tojásból áll és oly finom héjuk van, hogy a tojás sárgája áttetszik rajta. 14 napi kotlás után kikelnek a fiatalok. Azt gondolnók, hogy a fiatalok felnevelése nem okoz több gondot a szülőknek, mint a nyílt fészke madaraknak. Ha

meggondoljuk, hogy már a hosszú bejáró csövön át a fészkek mély öblébe a ki- és bejárás is sok időt igényel, azonkívül a falánk fiókák nagyon sokat szemetelnek és ezt az öregeknek az előbb említett

kényelme az enyhe üdítő pusztai szellő által nagyon élvezetessé tette a szórakozásomat. Órákig foglásztam a buja kukoricások környékén. Tulajdonképpen magamban éreztem magamat, mert a vadőröm csak a hajtógyerekeket dirigálta és őt nem tekinthetem vadásztársnak. Ők csak segítségeim voltak a vad felferésében; mulatni: magamban mulattam. Végre is fáradni kezdtem s a nádas ér környékén susogó árnyékos fűzfák alá kíváncsoltam, ahol buja selymes fű kínált nagyszerű pihenést.

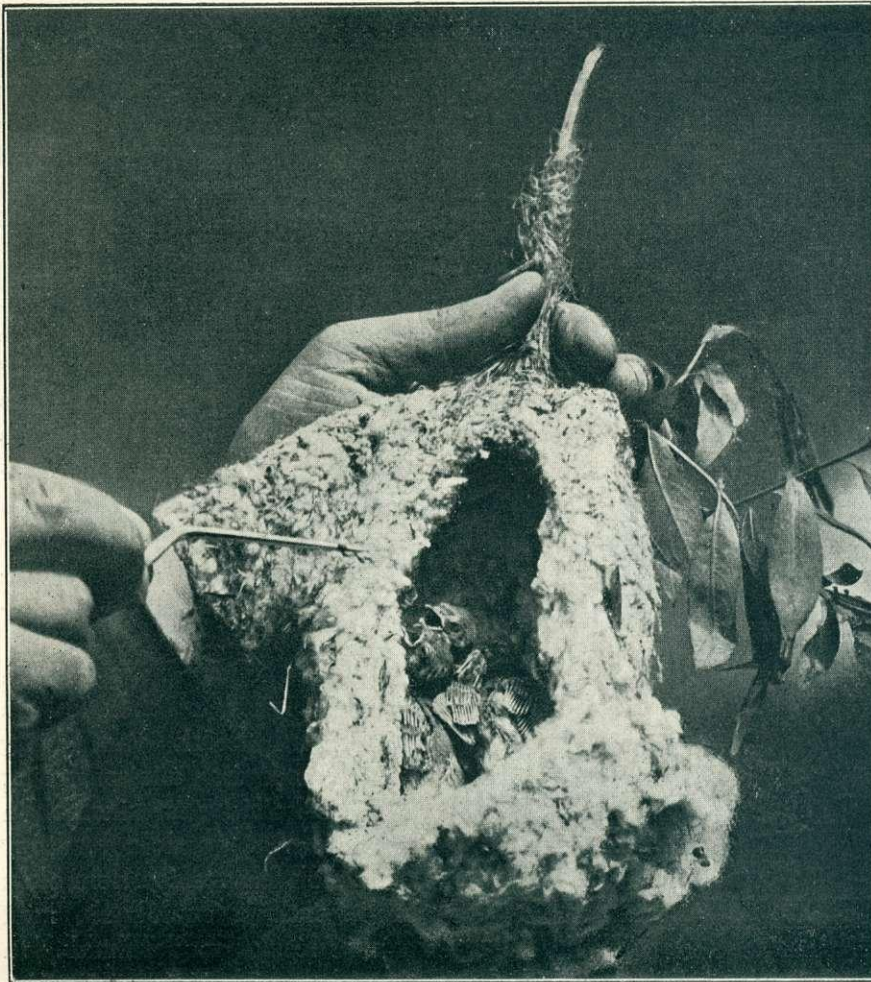
Arra tartottam s csakhamar végignyújtóztam a selymes gyepen.

Az elemőzsiás kosár előkerült, de abból is csak a jó hideg savanyúvíz, meg a hozzávaló könnyű boroscska érdekelt. Egy pár pohárral kéjes kortyokban felhajtoztam ebből: igazán felséges élvezet volt. Most már azután bizonyosan elégedettebb voltam, mint akárhány kiskirály.

Hanyatt vágódtam s eltűnődtem a fölöttem elnyúló kék végtelenségben, amelyet csak a rám boruló fűzfa ernyőjének a szélein túl láthattam. Maga az eleven ernyő jótékonyan takarta el előlem a kissé hevesen cirógató napsugarakat. Beleéltem magamat abba az érzésbe, hogy az ernyős lombok csöndes ringása, amit a szél okozott, nem is idelent a földön történik, hanem fent a magasban, ahol csónakban úszom a levegő tengerén. S lám, amint félkaromra fektetett fejemet kissé oldalvást fordítottam: hirtelen megpillantottam a levegő óceánja alatt a felém hömpölygő igazi tengert, amelynek a hullámai folyvást sodródnak erre-erre, de mégsem értek el hozzám sohasem. Vagy talán valami bűbájos titkos módon siklottak el alattam s rajtam túl és nekem észre-

vétlenül folytatták a nesztelen lágy ringást, aminőről csak a képzelet selymes hullámágyán álmodhatik az ember.

A „tenger“, amelynek a nézéséből félig lehunytt szemmel ennyire elkápráztam, a legszebb és legcsudálatosabb volt, aminőt ittasult költői képzelet valaha csupa illuzióból teremthetett. A szívárvány színeinek minden tarkasága, szépsége és zománca rajta volt. Eszembe jutott a keleti mesék bolond szerelmese, aki a kedvese álmát megvalósítva, millió hímes lepke szárnyporával hintette tele az erdei tavat, hogy szívárványos játékok legyen a hullámoknak. Csakhogy az én szívárványszínű tengeremnek nincsen itt határa, végtelen az. Mert ahogy eltekintek fél-fektemben a körülöttem hullámzó virágos rétre: nem látok túl rajta ebben a helyzetemben s így az az illuzióm támad, hogy a buja színes rét összefolyik valahol messze-messze a kéklő szemhatárral. A szél az egészet ringatja-rezgeti idelent; összeszővögeti, egymáshoz hajladoztatja a virágokat; a piros vadborsót a kék katánggal csókoltatja meg; a sárga bakszakállhoz hozzásimultatja a fehérszirmú székfű bokrétáját; s a temérdek virág mind-mind zöld szőnyegből emelkedik ki, szívárványosan. De ez a szívárvány él, mozog, hullámzik; látom, amint messziről indul a hullám, onnan, az ég aljáról és közeledik felém; de elérni mégsem bír. Fölötte fecskék suhannak s le-lecsapnak a felszínére; egy-egy vadgerle is elvillan fölötte, mintha ijedten keresné, hol talál majd egy pontot, egy szigetet és rajta fát, ahova a tarka tengeren leszállhasson. Még a halk és bágyadt, álmosító tenger-mormolást is mintha hallanám, pedig az sem egyéb érzéki

A fiókák mesterséges táplálása.

nagy úton kell kihordaniok, más nézetten leszünk. Sokkal könnyebb dolguk van a nyíltan és szabadon

csalódásnál. Csépelnek valahol s az éhes dob bűgása az, ami idáig hallik.

És amint pillantásom a magasba vetődik, ott is tengert látok, amelynek kék vizén néma vándorok, lenge gályák jönnek-kozelnek. Fehér felhőfoltok azok; tovasikló nagy égi virágok; nézem-nézem, amint egymást kergetve szállnak-futnak; a sietősökből megértem, hogy nagy szél fúj odafönt. A fehérarcú, nagyfényben fürdő felhők versengve rohannak egymás után; végzetetlen könnyedséggel úsznak; áttetsző keblök minden szépsége, finomsága, légysága, a szél játékának és dobzódo kedvének prédája. És egyszerre csak megfigyelhetek valamit, ami még nekem is új, aki pedig a fél életemet ilyen gyönyörűségek ellesésével töltöm. Száz kis felhő fogy el, előttem a szemem láttára; úgy válik semmivé, mintha láthatatlan nagy száj kapkodná be egyiket a másik után; az imént még ott úszott egy akkora havas abrosz, aminővel kétszer huszonnégy személyre lehetett volna teríteni s ime, hirtelen elkezd vékonyodni, ritkulni, fogyni, múlni, széjjelolvadni, mint egy nagy darab fehér cukor, amelyet az átlátszó tenger magába szí. Addig-addig ostromolja gyöngye patyolatját a szél, amíg meg is bontja finom szálait s emberszemnek láthatatlanná szórja széjjel. Amit a helyén inkább sejteni, mintsem látni az egy kis zavaros ködféle, ami egy csöpöt opálóssá teszi a kék tengert, mielőtt teljesen nyoma veszne rajta. Így tűnik, olvad szét egyik kis felhő a másik után, s az imént még fehérfoltos égbolt egyszer csak síkegyformára, kékre tisztul, anélkül, hogy el mentek volna a felhőrajok, amelyeket

fészkelő szülőknek, mert a fiókák 4—5 nappal a kikelésük után, már alsó testüket magasra emelik és az excrementum a fészkek szélén túl esik le. Hosszú és számos madárfajra kiterjedő tapasztalataim alapján az a meggyőződése, hogy a függőcinegének a fészkek elhagyásához, vagyis a nagykorúság eléréséhez sokkal több időre van szüksége, mint sok más kis madárnak. Tévedésen alapul egyes természetrajzi könyvek az a feltevése, hogy a függőcinegének fiókái felneveléséhez 14 nap szükséges. Sokszor akadtam csupasz fiókákkal telt fészkekre és midőn 14 nap mulva azzal a gondolatlanul kerestem fel újra a fiókákat, hogy azok már kirepültek, vagy legalább is anyányiak lettek, a növésben igen visszamaradottaknak találtam és kirepülésükig legalább is még egy hétnek kellett eltelni.

Egész másként áll a dolog a fogságban a felneveléssel. Itt a táplálék, mely tisztán hangyatojásból áll, mindig kéznél van. Húsz évvel ezelőtt egy kirándulásom alkalmával a Csepelszigeten egy fiú gyönyörű fészket hozott, négy akkor kikelt fiókéval.

A fiút megintettem a fészkek leszedéseért. Mivel a bajon már változtatni nem lehetett, átvitettem a fészket és a közeli halászkunyhó egyik

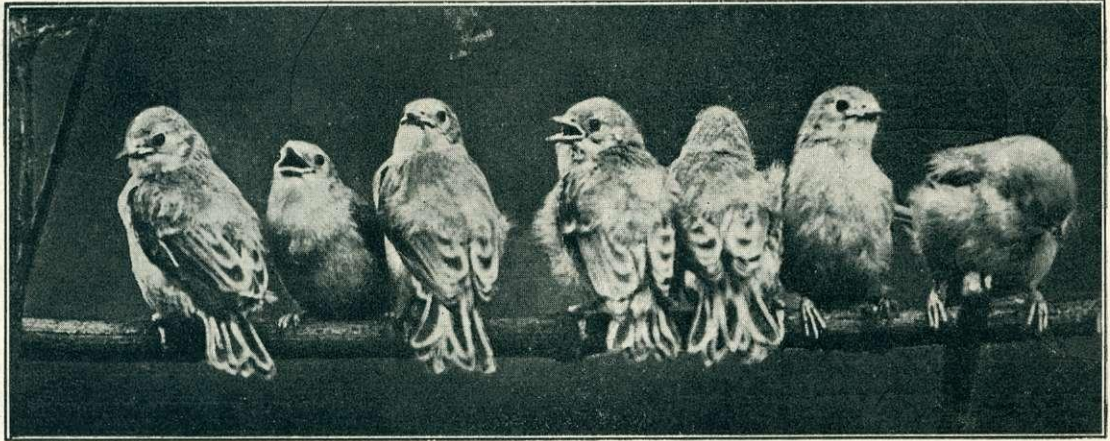
máskor a szemünkkel követhetünk hosszú-hosszú vándorútjukon, szinte a szemhatárig. Ezek? Itt vannak! Csak nem látj már őket; minden jel, ami róluk marad, annyi, hogy a nagyszerű égi kékség egy kicsit halaványabb, minthogy roppant mennyiségű vízpára oszlott széjjel közte egyenletesen.

Elnéztem volna ezt a felhők szellemé válását akármeddig. Néztém is mindaddig, amíg a vadőröm ki nem zökkenett álmodozásomból, azzal, hogyha nem igyekszünk, elmúlik a meleg, kezdődik az alkonyati hűvösség s akkor a fogoly nem vár; „nem tart ki”, ahogy Nimródék mondják.

Isten neki, induljunk; folytassuk a fogolytatáriumot! De miközben a virágos tarlókon ropog a lépésem, hadd nézegessem aközben is a felhőoszlat odafönt. Jön egy-egy, mesziről s mire ide ér, úgy megtépázza a felső szél, hogy csupa ronggyá válik. Visszapillantok a mezőség virágos tengerére, amelynek a partján az imént heverésztém; már nem látom rajta a hullámzást; azt csak fektemben figyelhettem igazán; amit most látni, az mindössze is a virágok himbálódzása, hajladozása, hullámjáték nélkül.

Hanem a fűzfám, amely alatt pihentem, most egészen más lett; az előbb csak ernyő volt, most *valaki*, aki él; akinek színe el-elváltozik, hol halaványra, hol élénkzöldre, aszerint, ahogy a szél a lombját keveri, forgatja. Ettől is el kell válnom; megyek a „robot” után; hisz még nincs együtt a napi porció, amit ki kellene lőnöm. Pedig a délutáni nap már azzal a csudás sárga fényvel hint meg mindent ami éppen csak alkonyat elején aranylik ilyen mosolygósan.

sarkába tettem, azzal a szándékkal, hogy hazatérésemkor este magammal viszem és így legalább a fészket mentem meg. Mikor kirándulásom végétével este visszatértem, első dolgom volt a cinegefiókák után nézni, amelyek elpusztulását már biztosra vettem, mert alig egy pár óra előtt jöttek a világra és fél

A mesterségesen nevelt függőcinegék 5 hetes korukban.

napig éheztek. Nagy volt a meglepetésem, midőn a madárkakat tenyeremre tettem, azok mozogni kezdtek és csőrüket tátogatták. Rögtön kéznél voltak a hangyatojások, melyekből egyet egy tompa tű végére szúrtam, az egyiknek csőrébe helyeztem és a tűvel hátrattoltam, úgy, hogy a tojás a nyelőcsőbe került. A többiekkel ugyanígy cselekedtem és alig fejeztem be a szerencsés műtétet, újra kezdtem előlről. Bár nem bíztam életben maradásukban, mégis rövid szünet után a fáradságos etetést előlről kezdtem.

Következő reggel első dolgom volt az esti munkát folytatni. Elképzelhető mennyire igénybe vették időmet a kis madarak. Már azért is szívesen szenteltem időmet nekik, hogy az ártatlan teremtések a pusztulástól megmentsem. El nem mondható, szóval le nem írható, az a jóleső érzés, amely mellett neveltem a fiókákat. Néhány nap múlva az etetés

Ej, de hát hóhér vagyok-e én, akinek muszáj öldökölnie?!...
Csak azért sem! nem vadászom tovább.

Olyan szép ez a napszállati, ragyogás, hogy inkább azt nézem. A vadörömnök kiadom a parancsot: menjen a pokolba, vége a vadászatnak.

Magam felülök a kocsira és lépésben hajtatok végig a csöndes, hallgatag mezőségen, ahol a tarlók táján már látni a kukoricából kivált fogolyfalkákat. Ott van néhol az egész család; azt még nem dézsmálta meg puska. Máshol csak öt-hat foglyocskát siet arrább előlünk; azok már adóztak a vadász kedvtelésnek s félénken bújnak a veszedelem elől.

Most úgy sajnálom őket, hogy még a szívem is fáj értök. Menjetek békével, szegénykéik; ma már biztonságban lehetnek tőlem. Ma már csak pihenni vágyom; nézem az aranyfényt, amely mindenben előmlik; az aranyvirágos napraforgót, hogy milyen szerelmesen sóvárogja az alkonyodó napot; az ökörfarkkórót, amely végig díszes kis sárga rózsavirágaival; a fényes tökvirágot, amelyen szikrázva csillan még sárgábbra a bűcsúzós alkonyati sugár.

Mily kár, hogy nem marad így minden és én sem maradhatok itt örökké. De hát, lám, haza megy a Nap is és nem sokára ledől arra a fehéren vetett felhőpárnás ágyra, ott, az ég peremén....

*

Ezt a régi képet látom ebben a pillanatban, amikor emlékeim közt kutatva idézem vissza a lelkeembe szeptember szépségeit.

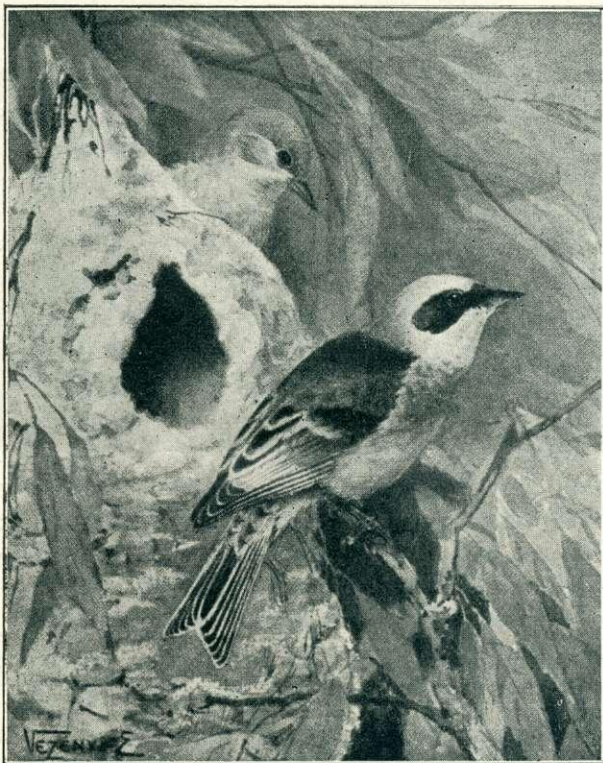
már sokkal könnyebb volt. A kicsinyek fejüket magasabbra tartották és csőrüket jobban kitépték. Így ment ez napról-napra. Növekedésük gyorsasága a legnagyobb örömmre valósággal csodálatos volt és senkisé hitte volna, hogy ezek a tojásból alig kibújt csupasz és vak teremtések 14 nap múlva már a fészek szélén fognak ülni. Most már kalitkáról kellett gondoskodnom, a melynek ülőpálcikái alacsonyan voltak. Ezeken tartózkodtak nappal, éjjel pedig a meleg fészekben találtak védelmet. Egy héttel később már a kalitka aljáról egyenként szedték fel a hangyatojásokat, emellett, ha közeledtem feléjük, mindig tátogatták csőrüket. Folytonos panaszos síró kiáltások mellett hangyatojásokért koldultak. Ily módon sikerült mind a négyet felnevelnem. A tollazat teljes átszineződése után kettőt a berlini állatkertnek küldtem; a másik kettőt megtartottam magamnak némi kárpótlásul a munkámért. A két madárka úgy nekem, de mindazoknak is, akik őket két nyáron és egy télen át szemlélhették, sok örömet és szórakozást nyújtott.

A függőcinege gyenge és érzékeny természete mellett jó és megfelelő ápolással a fogságban hozamosabb ideig eltartható, amiről többször meg is győződtem. Nemrég egy 7 darabból álló családot kaptam, amelyek közül kettő még félig vak volt és mégis sikerült őket minden veszteség nélkül felnevelnem. A nevelt madárkák csoportképünkön láthatók.

Egy érdekes és e mellett megható jelenetet nem hagyhatok említés nélkül, amelyet e kis madárkánál megfigyeltem. Midőn már elég nagyra megnőttek, kis kalitkába kellett őket helyezni és hogy lassan önállóak legyenek, csak néha etettem őket. Ha ilyenkor az egyiknek vagy másiknak csőrébe a csipeszszel hangyatojást tettem és a mellette ülő madár is a csőrét tátogatta, akkor többször észrevettem, hogy az, amelyiknek csőrében hangyatojás volt, a másikat etetni kezdte. Nem olyan módon, hogy csőrét odartotta és a rajta levő tojásokat le engedte szedni, hanem a szó szorosabb értelmében az éhezőnek a

csőrébe tömte az eleséget, úgy mint azt az anyamadar teszi. Meg vagyok győződve, hogy azok, akik a testvéri szeretetnek ezt a nemét látják, nem igen használnák a szerencsétlen „öszön“ szót, hanem a rossz kifejezést inkább az „értelmességgel“ helyettesítenék.

A madárka teljes átszíneződése szeptember végén és október elején lép fel. A nőstények nem igen különböznek a fiataloktól, csak a homlokon és az arcuk táján van egy kis fekete, mellükön pedig borvörös szín. A kinőtt hímek tollazata sokkal szebb. A fejük fehér, tarkója és nyakának hátsó része szürkével árnyalt; homloka, szeme körül és fülfedő tollán feketék; a

Öreg függőcinege pár, előtérben a kiszíneződött hím.

homlok fekete szalagja felül többé-kevésbé gesztenyebarnába árnyalódik, a madár hátoldala világos fakósárga, hátán többé-kevésbé széles gesztenyebarna folttal, amely néha egész dolmányát befödi, a torka és a begye fehér, melle borvörös, a tollak szegélyei azonban fehérek, hasa sárgás-fehér; evező- és kormánytollai szürkésfeketék; az első és másodrendű evezőknek megfelelő fedőtollai gesztenyebarnák sárgásbarna csúccsal, közép- és apró fedői, valamint válltollai fakóbarnák; csőre szürke szaruszínű, szeme barna, lábai kékesfeketék.

A rovarvilág apró fajából, télen nádmagvakkal, lepkepetékkal és bábokkal táplálkozik. Ha gazdaságilag nem is számbavehetően hasznos madár, épp úgy sehogy sem káros, ezért és érdekes voltánál fogva megérdemli az oltalmat.

A magyar juhászebekről.

Írta: Kerpely Béla lovag.

Őszinte örömmel értesültem arról, hogy a Székesfővárosi Állatkert érdemes igazgatósága ankétot fog annak idején összehívni, hogy végtére és végérvényesen megállapíttassék a magyar juhászebek standardja.

Manapság, midőn a kinológia, a zoológiának oly speciális ága, amely a művelt nyugaton már nagy fokra emelkedett, továbbá amikor már minden legkisebb luxus-ebnek megállapították külsejét, igazán itt az ideje, hogy mi is megbeszéljük és kötelezően felállítsuk, úgy itthon, mind a külföld részére az egyedüli magyarfajta ebeink, a juhászebek (puli, komondor, kuvasz) standardját.

A nézetek igen eltérőek ugyanis még eddig, különösen a komondor és kuvasz külsejének kérdésében.

A régi időkben nem tartották érdemesnek a magyarok a kutyáról pontos feljegyzéseket készíteni. Írott forrásaink tehát alig vannak s csakis a még fellelhető egyes tisztavérű példányok tanulmányozásával, öreg gazdák és juhászok elbeszélései alapján állapíthattuk meg, hogy milyen is hát az ősi, telivér magyar juhász? De még így is eltérőek sok pontban a vélemények és éppen ezért üdvös gondolat, egy ankét, melyen részt fognak venni összes szakértőink és tenyésztőink, végleg tisztázni a kérdést és elkészíteni a magyar juhászebek standardját.

A laikus olvasóközönség talán azt fogja kérdezni, hát erre mi szükség van?

Az ebtenyésztés manapság egy az egész művelt világon elterjedt szép sport.

Minden nemzetnek van eredeti kutyája s mindenütt már régen, pontosan megállapították ezek külsejét, csak éppen a mi magyar kutyáinknál tapogatózunk a sötétségben, mi magunk sem tudjuk, hogy mily külsővel bír tulajdonképpen a magyar juhász.

Több év óta foglalkozom már behatóan a magyar juhászebekkel és tanulmányaim alapján, valamint legnevesebb juhászebtenyésztőinkkel folytatott eszmecsere és levélváltás alapján összeállítottam a komondor és puli standardját.*

Legyen szabad tanulmányomat e becses lapok hasábjain közreadnom és az összeülő ankét szíves figyelmébe ajánlanom megvitatás céljából. Ha csak némileg is szolgálatot tettem vele az ügynek, fáradozásomat jutalmazva látom.

*

I. A puli.

Ezzel kezdem, mert ennek a külsejének ismerete a legkevésbé vitás és ez az egyedüli terelő juhász. A komondor és a kuvasz nyáj- és portaőrző.

* Tudomásunk szerint Herman Ottó tüzetesen foglalkozott a puli-kérdéssel, azonban tanulmánya még nem jelent meg. Szerk.

Feltétlen ősfajta kutya s a régi magyarokkal jött be 1000 évvel ezelőtt. Ázsiában teljesen hasonló kutyák találhatóak ma is a Himalája hegységtől északra terülő síkságokon.

Már őseink is a juhterelésére használták s nem csoda, ha annyi évszázadon át úgyszólván ösztönévé fejlődött ki a nyájörzés. Hasonló par excellence juhászebe nincsen se a németnek, se az angolnak. Nem csak juhnyájak, de gulyák, ménesek terelésében, őrzésében is páratlan.

Suk Dezső régi pulitartó, juhtenyésztő földbirtokos írja: „Mint nyájörző egyszerűen mesével határos,

CHAMPION MARCSA, az állatkert elsőrangú pulija.

mint juhterelő a szószoros értelemben nélkülözhetetlen. Sok esetben emberrel egyáltalán nem pótolható. Tanulékonyabb, intelligensebb fajta a világon nincs még egy. Láttam pulit, amelyik juhász nélkül őrzött 400 darab birkát 25 hold gyepen, amely nem volt szélesebb 150 méternél és körül volt véve vetésekkel. Ennek ellenére egy szál gabonát a birka le nem haraphatott. Pedig a puli egyedül őrizte! Erről a kutyáról el lehet mondani, hogy csak éppen beszélni nem tud. Érteni mindent! Nemcsak gazdája szavait, de intését, sőt szemével kifejezett akaratát is parancsnak veszi és feltétlenül teljesíti!

Igazán érdemes volna az O. M. G. E. legközelebbi tenyészállatkiállításán bemutatni a pulik terelő művészetét is. Németországban gyakran vannak ilyen juhnyájterelő-versenyek, de mi a német juhászkutya a pulihoz képest?! A külföldi gazdák, ha látnák a kis pulit „dolgozni“, százszámra kapkodnák drága pénzen — ha volna még telivérben elegendő. Sajnos, egyelőre igen kevés van már belőlük tisztavérben, de remélhetőleg lesz ismét, ha gazdáink és ebkedvelőink kezükbe veszik a tenyésztését. A legszebb két példány, melyet ma ismerek, a budapesti állatkert tulajdonában van. Ideálisan tipikus állatok, melyeket képen is bemutatunk.

A telivér puli külsejének leírása:

1. Általános megjelenése. Nem bizalomgerjesztő, mit a szemeket befedő túl hosszú és sűrű szőrözete okoz. Inkább mord kifejezése van. Gazdájához végtelenül hűséges, minden körülmények között megbízható, idegenekkel szemben barátságatlan.

2. Feje. Középhosszú, gömbölyded; széles domború homlokból éles bevágással induló, középhosszú vékony orrhát. Orra mindég feketeszinű, a fehéreknél is. Pofája sűrűn szőrölt, borzas, bajuszt és kis szakált képez; erős a szembe lógó szemöldök szőrök.

3. Szeme. Nagy, kerek, szelid tekintetű, mindég barnaszínű, még a fehéreknél is.

4. Füle. V alakú, magasan hordott, de a hegye lekonyult, sohasem teljesen felálló. A nagyon hosszú szőrűek füle egészen lelógó, sőt fekvő is.

5. Nyaka. Középhosszú, könnyen ívelt, izmos, de nem vastag.

6. Törzse. Vállak szélesek, erősek, harántfekvésűek; mellkas mély, domború, dongás bordázattal. A hát egyenes, jó kötésű, középhosszú, nem túl széles. Far kissé csapott. Has karcsú, Farok középhosszú, mindég kunkorodott, a háton fekvő viseli, dúsán, bozontosan szőrözött. Szokták egyes juhászok csonkítani is, mi azonban elvetendő, nem lévén semmi értelme s csak csúfítja a kutyát.

7. Végtagok. Oszlopszerűen állók, erős csontozattal, nem magasak, szélesen állók. A hátsó végtagokon farkaskarom kívánatos.

8. Szőrözete. Igen hosszú, kemény, durva, többé-kevésbé göndörödő, tömött, füleken, faron és farkon leghosszabb, tincsedő. Lábszárak erősen szőrözöttek, sőt a mancson és újakon is 3–4 cm. hosszú szőrök. Ha elhanyagolják, úgy a szőr a faron boglyas, koloncos, a farkon egészen rongyos lesz a holt szőrök belekócosodása folytán. Megjegyzendő, hogy van rövidebb, de nagyon göndörszőrű puli is, mely egyébként teljesen hasonló a hosszúszőrű pulihoz. Különösen Békésben láttam ilyeneket.

9. Szín. Fekete, vagy fehér. Előbbeni szín sohasem tiszta fekete, csak kölyökkorban. Az első vedlés után már fehér szőrök jelennek meg a feketék közt, tehát tulajdonképp deresszürke színűek. Az Alföldön zöldnek hívják az ilyen színűt. Fehér mellény és keselység nem kívánatos, kiküszöbölendő. Fehér színűeknél a fülek és a farokszőr rendszeren sárgás.

10. Nagyság. Marmagasság 35–45 cm.

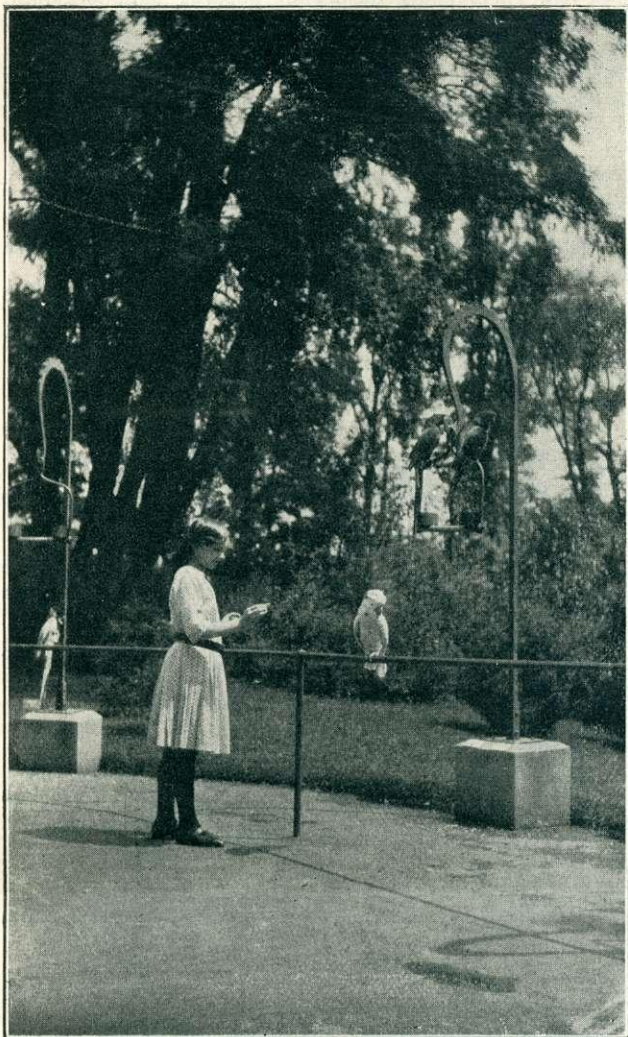

CHAMPION MARCSA, az állatkert elsőrangú pulija.

11. Hibák. A hegyesen felálló fülek hibásak és a merino importokkal bejött spitzkeresztezésre vallanak. Hibás a barnaszínű orr, a világos szemek, keselység, mellény, nagyon puha szőr.

(Folytatása köv.)

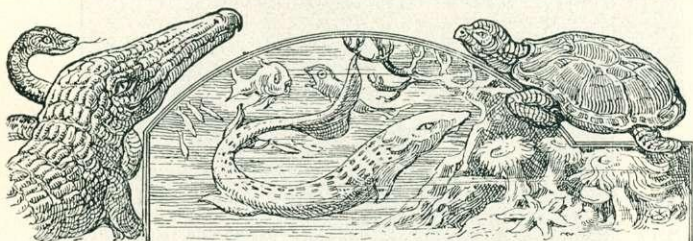
GYERMEKEK AZ ÁLLATKERTBEN

KATICA_A KAKADUNAK KEDVESKEDIK.

KATICA ÉS GUSZTIKA A PINGUINEKET ETETIK.

AQUARIUM—TERRARIUM

Paradicsomhal.

Évekkel ezelőtt a „Gartenlaube“ című folyóiratban megjelent Rosmäsler Emil Adolf ludwigsburgi tanár „Der See im Glase“ című közleménye, amelyvel az aquarium kedvelés alapkövét elhelyezte. Az aquarium kedvelés röviddel a cikk megjelenése után igen elterjedt a társadalom széles rétegeiben, úgy, hogy ma már Németországban 62 egyesület 4912 taggal, Ausztria- és Magyarországon 12 egyesület 916 taggal, Svájcban 4 egyesület 318-al, Oroszország-

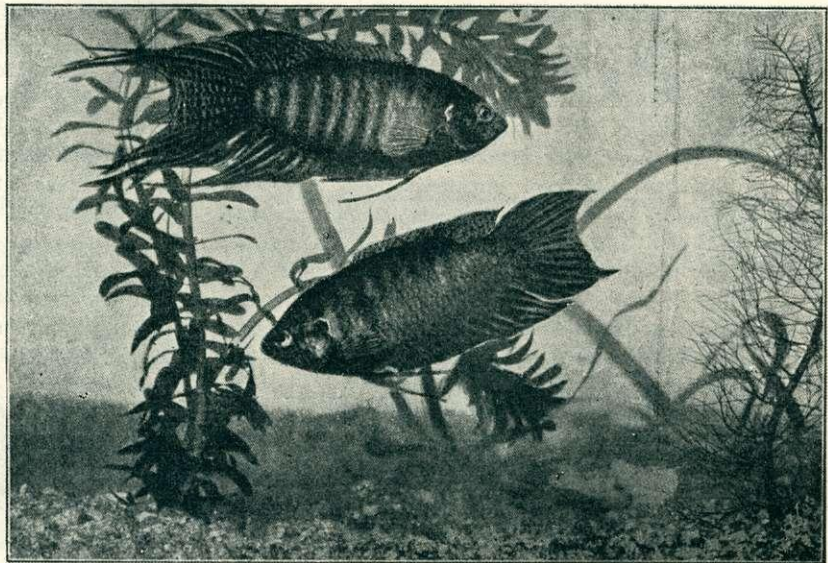
ban 5 egyesület 602 taggal terjeszti a tudománynak ezt a kedves ágát. Az újságok hírei szerint Franciaországban, Angliában, Amerikában és Ausztráliában is vannak aquarista egyesületek, de természetesen számtalan azoknak az aquaristáknak száma, akik nem tartoznak egyesületek kötelékébe. Semmi esetre sem terjedt volna el annyira az aquarium műkedvelés, ha a kutatók a külföldön nem végeztek volna e téren felfedezéseket.

Egyike az első külföldről hozott halaknak, a közismert aranyhal után a *Paradicsomhal* (*Macropodus opercularis* Reg. *viridis auratus*). A halat 1869-ben az Imperatrix francia hadihajó tisztjei Kinából Franciaországba hozták magukkal. A halak közül 22 darab érkezett 1869. július 8-án élve Párisba. A hírneves tenyésztő P. Carbonnier vette át ezeket és tudásának, valamint kitartó türelmének tudható be, az, hogy már két év múlva sikerült neki kb. 1500 darab halat felnevelni. Köszömlére azonban csak 1876-ban kerültek a berlini „Aegintha egyesület“ kiállításán. Óriási feltűnést és elragadtatást keltettek az addig még nem ismert halak az aquaristák körében, színpompájuk, aranyosan csillogó szemgyűrűjük, acélkék testük rézvörös keresztcsíkjaik révén, továbbá a különleges alakú hosszú uszonyaik, valamint bájos

mozdulatuk rövidesen meghódította az aquaristák tetszését. Az aquaristáknak leg-hőbb vágyuk volt egy pár ily halat megszerezni, ami azóta bizonyára mindegyiknek sikerült is, miután ezidőszert egy szép tenyészpár 8—10 koronáért már kapható.

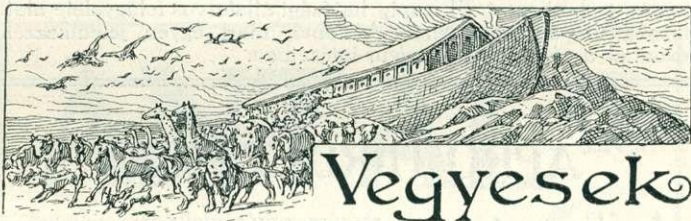
A halak 8—10 cm. hosszúak és egy pár részére egy 5—6 literes aquarium elegendő. Tavasszal kezdődik a rendkívül érdekes szerelmi játékok, amely a leikrázással végződik. A hímecske a víz felszínére egy habfészket épít, amely kb. 1 cm.-el emelkedik a víz színe fölé. Mihelyt kész a fészket, kezdődik a szerelmi játék, amidőn a halak szinpompája még jobban szembetűnik. A halak bájos mozdulatokkal, egymáshoz közel, a medencében körös-körül órák-hosszat uszkálnak, miközben a nőstényke rövidebb időközökben lökészerűen adja le az ikrákat. A megtermékenyített gombostűfej nagyságú ikrákat a hímecske szájával összefogdossa és a fészekbe viszi. Az ikrákra a hímecske ügyel, miért is a nőstényke a leikrázás után óvatosan elkülönítendő egy másik tartályban. Két-három nap múlva a leikrázás után kibújnak a fiatal halacska az ikrából. A szaporítás a nyár folyamán 3—4-szer is sikerül és kellő gondozás és figyelmesség mellett sikerül is egy tenyészpártól 1000—2000 utódot nevelni.

Természetesen a halakat célszerű megkímélni az ismételt ikrázástól. Elégedjünk meg az egy-vagy kétszeri szaporítással, amelynek befejeztével a két különvarú halat tartjuk elkülönítve egymástól. *Auer Károly.*

Paradicsomhal.

mesterségét. Az állatok utánzó hajlamát és tanulékonyágát jellemző történetnek párja akadt most — magában az állatkertben. A madárházhoz hozzáépített nagy volierben ugyanis gémekek, ibiszek és egyéb vízimadarak közt néhány nevető sirály (*Larus ridibundus*) is van. Ezek a kedves madarak rendes körülmények közt az emberi hahotázáshoz hasonló hangot hallatnak, mely vidám „hahahá“-hoz hasonlít. A volier-vel szemben áll a nagy sasketrec hatalmas, gyönyörű réti sasaival (*Haliaeetus albicilla*). Ezek a fejedelmi madarak gyakran hallatják éles, messzehangzó vijjogásukat, melyet emberi szótagokkal így lehetne kifejezni: „hi-hi-hihihihih”. A minap a volier mellett elhaladva nagy meglepetésemre sasvijjogást hallottam belőle s mikor jobban odanézttem, meglepetésemre láttam, hogy egy kis nevető sirály versenyt vijjog a réti sasokkal, melyek ép akkor kezdték el fülhasogató hangversenyüket. A sirály a megtévesztésig eltanulta a sasok kiabálását, jelét adva ezzel a madaraknál különösen gyakori utánzó képességének.

Vegyeselek

Hortenzia. (*Hydrangea hortensis*). Japánból hozta 1788-ban Commerson Fülöp orvos a Bougainvillei expedíció tagja. Az expedíció egyik tagjáról Lapeaute Hortense asszonyról nevezte el hortenziának. Mintegy 30 fajta ismeretes Ázsia és Amerika különböző vidékein. Szép és színes virága miatt vált közkedvelté. A kék virágút külön fajtának tekintik, pedig ez a változat vasvitriolos földben magától is keletkezik. Érdekes az, hogy a kékvirágú hortenzia néha pirosat virágozik. Tenyésztése nagyon egyszerű, mert dugványokkal szaporítható. A hortenzia tenyésztők évenként ezerszámra ültetik a dugványokat a melegágyakba. Az ősszel ültetett dugvány tavaszra gyökeret hajt és virágot hoz. A virág már a negyedik pár levél után jelentkezik és így könnyen kikereshető az üvegházban a felesleges, virágot nem hozó növény. A hortenzia nyáron sok vizet, télen kevés vizet kíván. A japánok a hortenzia leveleiből teát főznek, amelynek kitűnő zamata miatt „mennyei tea” néven ismeretes. *Hilbert.*

Mit tanul egyik állat a másiktól? Állatkertünk egy szorgalmas látogatója írja nekünk a következőket: Élvezettel olvastam a kitűnően szerkesztett „Természet” legutóbbi, szeptember elseji számában azt a kis történetet, mely elmondja, hogy két tacsókutyka miképp tanulta el a velük együtt elzárt vidrától a halászat

A halfogó kerék. Közismert, hogy igen különböző halak az ivás ideje alatt igen távol eső ivóhelyeket keresnek fel, ahol megszámlálhatatlan tömegben jelentkeznek. A halak vonulásuk idején a tengerben vagy a folyókban mindig egy ugyanazon útirányt használnak, úgy, hogy a halászok már előre tudják a halak tömeges jelentkezését és a vonulás útirányát. Míg Európában a halászok az ivarzás miatt vándorútra kelt halakat, vagy hogy példát említek a lazacot különböző nagyságú és alakú hálókkal fogják, addig Amerikában a tömeges halfogásra alkalmas gépezetet szerkesztettek. A halfogógép teljesen hasonló a vízikerekhez, amelyet vagy a hajó oldalához erősítenek vagy pedig a part mentén helyeznek el. A kerék négy részre van osztva és a lapátok helyén hálószerű szerkezettel bír. A kerék forgása közben az alája kerülő halakat kimeríti a vízből majd ezt követően megfelelő helyre kiönti. Hihetetlen, mily szép eredményt érnek el a halfogókerékkel. Egy ilyen szerkezettel egy nap alatt 1400 lazacot képesek összefogni. Természetesen ennyi halat egyszerre összefogni nem mindenhol lehet, de aki tudja, hogy Észak-Amerika nyugoti tengerpartja mentén a halak mily nagy tömegben jelentkeznek, a magas számadaton nem fog csodálkozni. A nagy mennyiségben összefogott halak feldolgozását konzerv gyárak végzik, amelyet hihetetlen gyorsasággal hajtának végre. A munkásoknak egy része megfelelő késsel a halak fejét, a farkát és az uszóhártyáit vágja le, amelynek megtörténtével azonnal vízzel telt kádakba dobják a halakat. A munkásoknak a másik része felvágja a halak hasát és a kizsigerezés után a félig

megtisztított halakat áramló tengervízzel telt kádakba dobják. A jól megtisztogatott halakat egy vágogépezet megfelelő darabokra szeleteli. A felszeletelt halakat bádogdobozokba helyezik, amelyet szintültig tengervízzel töltenek meg. A megtöltés után a fedelet légmentesen ráforrasztják és a beforrasztott bádogdobozokat egy órahosszat nagy főzőkatlanokban forralják. A forralás után a dobozok felsőlapját megfurják, hogy a felesleges gőz a bádogdobozokból eltávolodjék. A kis nyílást rövidesen újból beforrasztják és a konzervdobozt újból másfél óra hosszat forralják. A forralás és az utána bekövetkezett lehülés után a dobozokat lakkfestékekkel vonják be. A befestett valamint a cégjelzéssel ellátott dobozokat faládikákba csomagolják. A lazac konzerválással csupán a Kolumbia folyó mentén 6000—7000 ember foglalkozik.

Az elefántok növekedéséről. A hamburgi állatkertbe 1881. évben érkezett egy nőtény indiai elefánt, amely 1882. 1 m. 78 cm., 1883. 1 m. 90 cm., 1884. 2 m., 1885. 2 m. 8 cm., 1888. 2 m. 28 cm., 1889. 2 m. 35 cm., 1895. 2 m. 55 cm., 1896. 2 m. 58 cm., magasságot ért el. Ugyanebben az állatkertben 36 éve tartozkodó him elefánt 2 m. 70 cm. magas. A frankfurti állatkert egyik indiai elefántjának növekedéséről a következő számadatokat jegyezték fel. Az 1863. évben az elefánt hátvonalának legmagasabb pontja a földszinttől 2 m. 21 cm. magasságban volt. Az állat 1864. 2 m. 35 cm., 1870. 2 m. 63 cm. és 1883. 2 m. 82 cm. magasra nőtt.

Fehér elefánt. A fehér elefánt ritkaságánál fogva megbecsülhetetlen. Az ilyen állatot a bennlakók semmi pénzért sem adnák el. A fehér elefántot Ázsia lakói már a rég multban is szent állatnak tartották és még a mai napokban is annak tisztelik. Mily nagy tisztelőben tartják a siamiak a fehér elefántot, kitűnik abból a történeti feljegyzésből, amely 1562-ik évből származik. Az 1562-ik évben a siami király birtokában volt két fehér elefánt. A két állatot Pegu királya is szerette volna megszerezni. A fehér elefántokért nagy pénzüsszeget ajánlott föl. Siam királya azonban visszautasította az ajánlatot, mire Pegu királya haddal támadta meg Siamot. A hadiszerecsé Pegu királyának kedvezett és a két fehér elefántot hadiszákmányként magával vitte.

Barlangi göte (*Proteus anguineus*). Az állatkerti akvárium 19. számú — cseppkő barlangot utánzó — medencéjében piszkos fehérszínű, az első percben féregre emlékeztető állatokat találunk. Ezek a barlangi gótek. A medence fenekén, a sötétebb részekben mozdulatlanul hevernek, csak néha, akkor is nagy nehezen mozdulnak meg, hogy táplálékot keressenek. Ilyenkor látni az állat négy lábát, az angolnaszerű testét, hosszú farkát és a nyakán két oldalt, a Stuart-gallérra emlékeztető kopolytűbojtokat. Szemük, mivel életüket sötét helyen tengetik, nem fejlődött ki és így nem látnak, bár a kétélűek családjába tartozó többi testvérének rendszeren kifejlődött szemük van. Ezért vizsgálta meg *Kammerer Pál* bécsi biológus a proteusokat, vajjon szemük fejletlenségének oka az életkörülményeikben keresendő-e? Kísérlete a következő volt:

A fiatal állatokat, mielőtt szemük visszafejlődése megkezdődött volna, világos helyre tette. A kis állatok szemét befödő fehérbőr sötétkék, vagy barnásfekete színt öltött. Így a szemek megint sötétben voltak, míg az állat világos helyen élt. Ezután a kísérletet úgy módosította, hogy az állatokat felváltva 2 héti napvilágon és egy héti vörösfényben tartotta. Ezáltal a szemet fedő bőrből kevesebb festőanyag fejlődött ki, a szemek megnöttek, sőt a szem egyes részei, a lencse, érhártya, szivárványhártya stb. kifejlődtek. Majd *Kammerer* megállapította, hogy az így kifejlődött szemekkel a barlangi gótek tényleg látnak is. A proteusok fejletlen szemei, ha más életkörülmények közé kerülnek tekintettel arra, hogy a fiatal állat szemében a kifejlődéshez szükséges feltételek megvannak, teljesen fejlett szemű állatokká válhatnak. *Hilbert.*

Ritka növény a Gellérthegyen. Csak kevesen tudják, hogy a Gellérthegy déli lejtőjén olyan balkáni, illetőleg ázsiai eredetű növény tenyész vadon, mely egyebütt egész Magyarország flórájából teljesen hiányzik. Ez a növény a török pirosító (*Peganum Harmala*), melyből a hegy déli lejtőjén, a Gyopár-utca kezdetétől mintegy husz méternyire 8—9 bokor áll egymástól néhány lépésnyi távolságra. A növény többszörösen szárnyalt, sallangos levelei a földi füstikére (*Fumaria officinalis*) emlékeztető párnákat alkotnak, de e párnák a füstike hamvasszürke színétől eltérőleg haragos-zöldek. Megkülönböztetik továbbá a növényt a füstikétől szeptemberben jelentkező ötszirmú, szennyes-sárga virágai s bogyszerű, magányosan álló zöld, később fekete termése. Egész kétségtelen, hogy a Gellérthegy e részén egykor valamelyik török basának kertje állott s ennek maradáka a török kozmetikában nagy szerepet játszó harmala néhány bokra, épügy, mint az ezek közelében álló elvadult fügefák s tőlük keletre látható öreg temetői ciprusok. *Z. V.*

Okány-Schwarz József: A komondor-fényképeket halás köszönettel vettük. A fényképek után itélve a „Pannonia kennei” igazi, tisztavérű, megfelelő szép külsejű komondorokat tenyészt. Gratulálunk.

Erdész. Gömör. A császármadarakat megveszi az állatkert igazgatósága, de előbb árajánlatot kérünk.

Nelly: Igen, druszája már visszajött és igen jól érzi magát. Szíves érdeklődését köszönjük.

Ebkezdő: A törvényes intézkedések alapján mindenik eb, amely embert mart, 21 napig hatósági állatorvos felügyelete alatt megfigyelés alá helyezendő. Az ebtől mart egyén jelentkezésként azonnal a rákos-utcai Pasteur-intézetben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

„A Természet” részére apróhirdetéseket elfogad a kiadóhivatalunk, Budapest, Állatkert. A hirdetés e rovatban soronként 1 korona. Ha valamely hirdetésben a cím nincsen külön jelölve, úgy az megtudható a kiadóhivatalban.

Vadgesztenye. Az állatkert igazgatósága venne másfélwaggon mennyiségben vadgesztenyét. Árajánlat beküldését kéri az igazgatóság. Budapest, Állatkert.

Tölgymakk. Körülbelül 25 métermázsza makkot venne az Állatkert igazgatósága, Budapest.

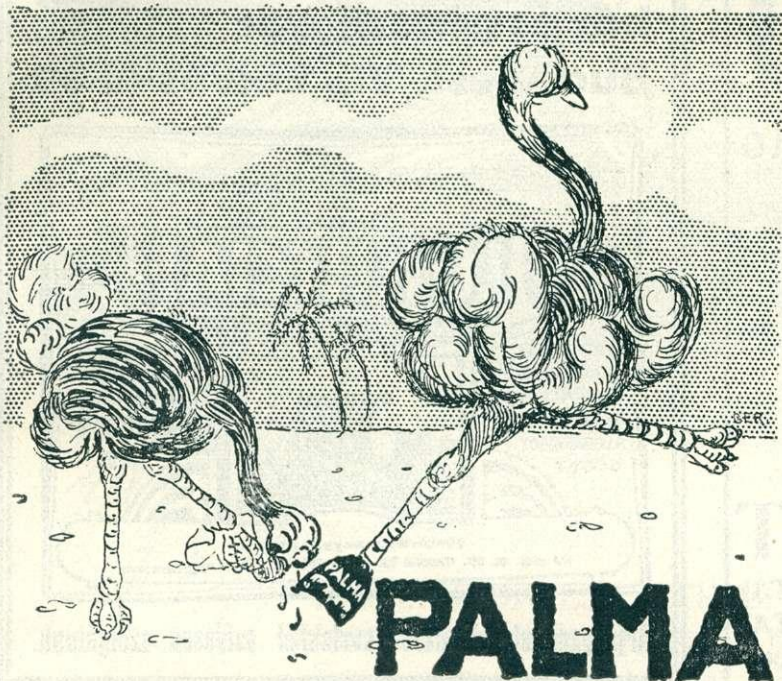
Császármadár. Az állatkert igazgatósága venne néhány darab fiatal császármadarat. Árajánlat előzetes beküldését kéri az igazgatóság.

Vadászati dísztárgyak. Igen értékes és szép vadászati dísztárgyak olcsó áron kaphatók az állatkert elefántházi üzletében.

Oroszlánkölykök. Az állatkertünkben született oroszlánkölykök közül még eladó három darab (darabja 100 korona).

□□□□ A kiadásért felelős: RAITSITS EMIL. □□□□

HIRDETÉSEK

PALMA

AZ ÁLLATKERT ÖSSZESVILLAMOS BE-
RENDEZÉSÉT ÉS A DÍSZVILÁGÍTÁST

HOLITSCHER ZSIGMOND ÉS TÁRSA ELEKTRO- TECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Kálmán-u. 16. sz.,
telefon: 48-37, 145-81, 37-20
készítette

Elvállal mindennemű erős és gyengeáramú villa-
mos berendezés tervezését és kivitelét, minden
a szakmába vágó anyag szállítását. Külön osztály
pneumatikus csőposták berendezésére. Költség-
vetés és mérnökünk látogatása kívánatra díjtalan.

ANTAL ^{ÉS} HOSZÚ

BUDAPEST, VII. KER.,
RÁKÓCZI-ÚT

18

A FŐVÁROS
LEGSZEBB DIVATÁRÚHÁZA MEGNYÍLT

BLOCH MÓR ^{CÉG}

MODERN KÓRHÁZ-
SZANATÓRIUM- ÉS
SZÁLLODA-BEREN-
DEZÉSI VÁLLALAT

Pehelypaplanok és
paplankülönleges-
ségek és ster. hyg.
ágytoll-gyára

Mintaraktár és közp. iroda:
VII., Rombach-utca 4. I. em.
Telefon 71-25

Gyár: V., Kárpát-utca 7/b.
Telefon 152-44

Ágytollosztály és ágytoll-
sterilizátorok: VII., Károly-
körút 7. sz. Telefon 71-25

A „MARABÚHOZ“

Alapított: 1842.
Szerb kir. udvari szállító
Sürgőny cím: MÓRBLO

